

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	Xii
YAZARIN ÖNSÖZÜ	Xiv
BİRİNCİ BÖLÜM: OPTİMİZASYON KAVRAMI VE OPTİMİZASYON YÖNTEMLERİ	1
1. OPTİMİZASYON KAVRAMI VE OPTİMİZASYON YÖNTEMLERİ	2
1.1. Optimizasyon Kavramı	2
1.2. Optimizasyon Problemlerinin Modellenmesi	3
1.3. Optimizasyon Modelinin Temel Unsurları	3
1.3.1. Tasarım Parametreleri	4
1.3.2. Karar Değişkenleri	4
1.3.3. Amaç Fonksiyonları	5
1.3.4. Tasarım kısıtları	7
1.4. Optimizasyon Problemlerinin Sınıflandırması	9
1.4.1. Tasarım Değişkenlerinin Alabileceği Değerlere Göre Sınıflandırma	10
1.4.2. Amaç Fonksiyonlarının Sayısına Göre Sınıflandırma	11
1.4.3. İçerdiği Fonksiyonların Yapısına Göre Sınıflandırma	11
1.4.4. Amaç Fonksiyonunun Görünümüne Göre Sınıflandırma	11
1.4.5. Kısıtlamaların Varlığına Göre Sınıflandırma	11
1.4.6. Değişkenlerin Belirlilik/Belirsizlik Durumuna Dayalı Sınıflandırma	12
1.5. Optimizasyon Algoritmaları	12
1.5.1. Kesin Optimizasyon Yöntemleri	15
1.5.2. Yaklaşık Algoritmalar (Approximate Algorithms)	26
1.6. Uygun Optimizasyon Yöntemi Seçme	28
1.7. Değerlendirilen Belgeler	30
İKİNCİ BÖLÜM: BULUŞA YÖNELİK ARAMA TASARIMLARININ OPTİMİZASYONU	33
2. HEDEF TANIMA VE TANIMLAMA	35
2.1. Hedef Tanıma Nedir, Niçin Yapılır?	35
2.2. Maden Yatağı Varlığının Kanıtları	36
2.2.1. Litolojik Kanıtlar	38
2.2.2. Stratigrafik Kanıtlar	38

2.2.3.	Yapısal Kanıtlar	38
2.2.4.	Jeomorfolojik ve Paleocoğrafik Kanıtlar	39
2.2.5.	Mineralojik Kanıtlar	39
2.2.6.	Jeokimyasal Kanıtlar	39
2.2.7.	Sıvı Kapanımlar	40
2.2.8.	Jeofizik Kanıtlar	40
2.3.	Hedefleme Yaklaşımları	41
2.3.1.	Yatak Modellerine Dayanan Hedefleme Yaklaşımı	41
2.3.2.	Maden Sistemi Kavramına Dayanan Hedefleme Yaklaşımı	45
2.3.3.	Maden Sistemi Modeline Örnekler	63
2.4.	Maden Beklenti Modellemesi veya Haritalaması	68
2.4.1.	Kanıt Haritalarının Oluşturulması	69
2.4.2.	Kanıt Haritalarının Bütünleştirilmesi ve Ağırlıklandırılması	72
2.5.	Maden Beklenti Haritaları Yapımı İçin Kullanılan Bilgisayar Programları	76
2.6.	Hedefleme Ölçeği	78
2.7.	Değınilen Belgeler	81
3.	HEDEF TEST ETME: ARAMA SONDAJ PROGRAMLARININ OPTİMİZASYONU	93
3.1.	Giriş	93
3.2.	Bağlam Parametrelerinin Tespiti veya Tahmini	94
3.2.1.	Arama Hedefinin Şekli	94
3.2.2.	Hedefin Yönü	96
3.2.3.	Hedef Boyutlarının Tahmini	96
3.2.4.	Arama Derinliđi	103
3.3.	Karar Değışkenleri: Sondaj Kuyularının Yerleşim Düzeni	103
3.3.1.	Izgara Tipi	104
3.3.2.	Izgara Yönü	104
3.3.3.	Izgara Boyutları (Sondaj Aralığı)	104
3.3.4.	Tespit Olasılığının Geometrik Yolla Belirlenmesi	105
3.3.5.	Tespit Olasılığının Çizelgeleri ve Grafikleri	107
3.3.6.	Tespit Olasılığını Tahmin Etmek İçin Bilgisayar Programları	111

3.4.	Tasarım Kısıtları	112
3.5.	Amaç Fonksiyonu	112
3.5.1.	Tespit Olasılığı/Maliyet Oranının Maksimizasyonu	113
3.5.2.	Buluşun Beklenen Değerinin Maksimizasyonu	115
3.6.	Delme Sırasının Optimizasyonu.....	117
3.7.	Değınilen Belgeler	118
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: KAYNAK TAHMİNİNE YÖNELİK ARAMA TASARIMLARININ OPTİMİZASYONU		122
DEĞİNİLEN BELGELER		124
4.	ÖRNEKLEME VE ÖRNEKLEME TASARIMI.....	125
4.1.	Temel Kavramlar	125
4.2.	Maden Kaynak Tahmininde Örneklemenin Yeri ve Önemi	126
4.3.	Maden Kaynak Tahmini İçin Örnekleme Teknikleri.....	127
4.3.1.	Kanal Örneklemesi.....	128
4.3.2.	Sondaj Teknikleri İle Örnekleme.....	129
4.4.	Örnekleme Tasarımı	134
4.4.1.	Örnekleme Amacını Belirleme.....	134
4.4.2.	Hedef Evreni Tanımlama	136
4.4.3.	Örnekleme Birimini Belirleme	137
4.4.4.	Örnekleme Desenini Belirleme.....	141
4.4.5.	Örnekleme Büyüklüğünü Belirleme.....	144
4.5.	Bilgisayarda Arama Sondajları Tasarımı	144
4.6.	Değınilen Belgeler	146
5.	ÖRNEKLEME HATALARI: YANLILIK VE BELİRSİZLİK	148
5.1.	Sistematik veya Belirlenebilir Hatalar	148
5.1.1.	Sistematik Hataların Kaynakları	148
5.1.2.	Sistematik Hataların Tespiti ve Azaltılması	157
5.1.3.	Tesadüfi Hataların Kaynakları.....	160
5.1.4.	Tesadüfi Hataların Tespiti ve Azaltılması	162
5.2.	Doğruluk/ Yanlılık ve Kesinlik/ Belirsizlik Kavramları.....	163

5.2.1.	Doğruluk/ Yanlılık	163
5.2.2.	Örnekleme Değişkenliği ve Belirsizlik	165
5.3.	Belirsizlik Ölçüsü: Güven Aralığı	167
5.3.1.	Güven Aralığı Nedir?.....	167
5.3.2.	Güven Aralığının Hesaplanması	170
5.3.3.	Yeniden Örnekleme (bootstrapping) Yaklaşımı	172
5.4.	Değınilen Belgeler	174
6.	ÖRNEKLEME TASARIMLARININ OPTİMİZASYONU	177
6.1.	Giriş	177
6.2.	Optimizasyon Probleminin Formüle Edilmesi	179
6.2.1.	Bağlam Parametreleri	179
6.2.2.	Tasarım Değişkenleri	187
6.2.3.	Tasarım Kısıtları	188
6.2.4.	Amaç Fonksiyonu.....	190
6.3.	Optimizasyon Yöntemleri	191
6.3.1.	Geometrik Ölçütlere Dayanan Optimizasyon Yöntemleri	191
6.3.2.	Jeoistatistiksel Optimizasyon Yöntemleri	197
6.3.3.	Bilginin Değeri Kavramına Dayanan Optimizasyon Yöntemi	207
6.3.4.	Yanlış Sınıflandırma Maliyetine Dayanan Optimizasyon	215
6.4.	Sezgisel Optimizasyon Algoritmaları	217
6.4.1.	Genetik Algoritma	217
6.4.2.	Tavlama Benzetimi Algoritması	219
6.4.3.	Parçacık Sürüsü Optimizasyonu Algoritması	220
6.4.4.	Çok Kollu Haydut Algoritması	222
6.5.	Değınilen Belgeler	222
7.	TÜRKÇE-İNGİLİZCE TERİMLER SÖZLÜĞÜ	229
8.	DİZİN	235